

Nr 146.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för åtskilliga officers- och underofficerskärer från skyldighet att återbetala vissa lån m. m.; given Stockholms slott den 2 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 juni 1927 hava *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* gjort framställning om befrielse helt eller delvis för åtskilliga officers- och underofficerskärer från skyldighet att återbetala vissa lån m. m. Departementen hava i ämnet anfört följande.

Under årens lopp hade officers- och underofficerskärer vid en del utav arméns truppförband för att bereda sig större trevnad i de olika förläggnings-orterna upptagit lån till uppförande av egna mässbyggnader, till inredning och

möblering av dylika lokaler samt deras förseende med bibliotek m. fl. liknande ändamål. Dessa lån hade till större delen efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall beretts från den under statskontorets förvaltning stående s. k. gemensamma fonden, och såsom villkor för lånens utlämnande hade bland annat föreskrivits, dels att behörig skuldförbindelse å lånebeloppet skulle avgivas av visst antal (i regel minst 20) av de vid vederbörande truppförband anställda officerare eller underofficerare (civilmilitär personal av motsvarande tjänsteställning) en för alla och alla för en, dels att ny enahanda förbindelse å återstående lånebeloppet sedermera skulle avgivas vartannat år av minst samma antal av truppförbandets officerare eller underofficerare (civilmilitär personal), dels ock att lånet skulle återbetalas genom amortering sålunda, att å lånebeloppet årligen, räknat från lyftningsdagen, skulle erläggas viss procent (i regel 6 å 7 procent), varav såsom ränta beräknades fyra å fem procent å oguldna kapitalbeloppet och återstoden utgjorde avbetalning därá.

I de fall, då lån av officers- eller underofficerskårer upptagits hos enskilda bankinrättningar, enskilda lägerkassor och pensionskassor eller privata långivare, hade säkerhet för lånebeloppens återbetalande antingen lämnats i form av inteckning i kårernas mässbyggnader och dylikt eller också i form av vissa från kårernas samtliga medlemmar avgivna förbindelser om tidvis skeende avbetalningar. Sådana förbindelser torde även hava lämnats för inbetalningen av räntor å nyssnämnda inteckningslån.

På grund av de för ifrågavarande lån stipulerade långa amorteringstiderna ävensom det större antalet medlemmar av respektive kårer hade under hittillsvarande förhållanden ansvarigheten för ovanberörda förbindelser icke behövt kännas särskilt tryckande för kårernas enskilda medlemmar. I och med genomförandet av 1925 års härordningsbeslut, innebärande i förevarande avseende antingen indragning helt och hållet av vissa truppförband eller en avsevärd minskning av officers- och underofficerskadrerna vid de återstående truppförbanden eller slutligen en sammanslagning av en del utav dessa, komme naturligen i många fall nämnda ansvarighet att på ett vida kännbarare sätt påvila ifrågavarande kårer vid de av härordningsbeslutet berörda truppförbanden. I fråga om de helt indragna truppförbanden ansåges i och med respektive kårers upplösning och därmed följande förskingring åt olika håll av deras enskilda medlemmar någon ansvarighet av ifrågavarande art icke vidare kunna avkrävas dessa. Beträffande de till övergångsstat överförda medlemmarna av ännu kvarstående kårer ansåges medansvarighet för de upptagna lånen likaledes böra bortfalla, och gent emot de från upplösta truppförband nytillkommande medlemmar förmenades anspråk icke kunna framställas om övertagande av sådant ansvar för lån, vid vilkas tillkomst de icke hade medverkat. De härovan berörda villkoren om minst 20 (ofta 30 å 35) kårmedlemmars personliga borgen för lånebeloppen samt om avgivande vartannat år av ny sådan förbindelse av minst samma antal kårmedlemmar förmodades knappast vidare kunna fyllas på grund av minskningen av det vid lånens upptagande befintliga antalet kårmedlemmar, vartill skulle komma, att den ekonomiska bördan för de enskilda medlemmarna av de decimerade kårerna i många fall torde komma att tynga dem över deras prestationsförmåga.

Om samtliga dessa samt flera liknande förhållanden hade en del officerskårer redan uttalat sig i till Kungl. Maj:t avlätna framställningar om efterskänkande helt eller delvis av återbetalningsskyldigheten för lån av ifrågavarande art från gemensamma fonden. Arméförvaltningens fortifikations- och civila departement samt statskontoret hade i däröver avgivna utlåtanden tillstyrkt en sådan befrielse, varvid civila departementet ansett sig kunna föreslå, att de eftersänkta beloppen finge ersättas gemensamma fonden från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Med hänsyn till det stora antal liknande

framställningar, som vore att vänta från övriga av härordningsbeslutet berörda kårer, hade Kungl. Maj:t icke upptagit dessa ärenden till definitiv behandling utan låtit återställa samtliga handlingar till arméförvaltningens civila departement för vidare utredning. Med anledning härav hade arméförvaltningens fortifikations- och civila departement den 23 november 1926 utsänt en cirkulärskrivelse till samtliga truppförband med anmodan att inkomma med uppgifter angående sådana lån från statskontorets fonder eller andra långgivare, från vilka officers- eller underofficerskårer önskade befrielse i anledning av beslutad indragning eller minskning av truppförband och kadrer. Dessa uppgifter hade nu inkommit, och finge departementen beträffande desamma ävensom förut berörda tidigare framställningar i liknande syfte samt med ledning av en från statskontoret under hand lämnad tablå över den gemensamma fondens tillgodohavanden den 30 juni 1926 härmed avgiva följande redogörelse.

Enligt de genom chefen för första arméfördelningen insända uppgifter och därvid fogade handlingar erfordrades understöd från statsverket för officerskårer vid Karlskrona grenadjärregemente, Kronobergs regemente och Vendes artilleriregemente samt underofficerskåren vid Norra skånska infanteriregementet.

Officerskåren vid *Karlskrona grenadjärregemente*, vilket jämlikt 1925 års härordningsbeslut skulle helt indragas, hade genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 mars 1905 beviljats ett lån å 5,600 kronor från gemensamma fonden, att användas för officersmässens möblering. Av detta lån hade vid utgången av år 1926 återstått ett oguldet belopp å 2,019 kronor 45 öre.

Officerskåren vid *Kronobergs regemente* hade genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 februari 1921 från gemensamma fonden erhållit ett lån å 12,000 kronor att användas för officersmässens möblering. Av detta lån hade den 30 juni 1926 återstått ett belopp av — inklusive ränta — 11,082 kronor 66 öre (10,673: 85 + 408: 81). Av skäl, som inledningsvis anförts, hade officerskåren hemställt om antingen fullkomlig avskrivning av nämnda skuldsumma eller dess övertagande av statsverket mot vederlag av officersmässens möbler. Utav dessa två alternativ hade arméfördelningschefen särskilt förordat det sistnämnda med intygande om möblernas goda beskaffenhet. Därjämte hade denna kår anmält ett lån å 4,900 kronor i Kronobergs läns sparbank.

Officerskåren vid *Norra skånska infanteriregementet* hade enligt arméfördelningschefens skrivelse icke lämnat någon uppgift i förevarande ärende. Utav de åt kåren genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 juli 1889 och den 5 augusti 1892 från gemensamma fonden beviljade lån å tillhoppa 42,000 kronor hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna 10,409 kronor 54 öre. Däremot hade underofficerskåren vid samma regemente anmält ett lån av Nya sparbanken i Kristianstad, som använts till inköp av mattor, servismateriel och duktyg och å vilket lån återstode oguldna 1,400 kronor.

Officerskåren vid *Vendes artilleriregemente* hade i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 mars 1925, rörande vilken arméförvaltningens civila departement den 13 april 1926 avgivit utlåtande, hemställt om avskrivning utav viss del av det lån å ursprungligen 30,000 kronor, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 mars 1921 beviljats kåren från den gemensamma fonden för möblering av officersmässens lokaler. I officerskårens skrivelse hade såsom lämplig beräkningsgrund för minskning av kårens då återstående skuld föreslagits en avskrivning av skulden med ett belopp, som motsvarade skillnaden mellan summan av kårmedlemmarnas löneinkomster före och efter genomförandet av 1925 års härordningsbeslut. Med ledning av denna beräkning, vilken syntes i det närmaste överensstämma med minskningen av kårens medlemsantal, hade arméförvaltningens civila departement och statskontoret tillstyrkt en nedskrivning av skuldbeloppet med 4,038 kronor 7 öre. Enligt från regementschefen i december

1926 lämnad uppgift hade skulden senare minskats till 10,426 kronor 10 öre, å vilket belopp på grund av officerskårens förestående minskning ifrågasattes en nedskrivning med 33 procent.

Chefen för andra arméfördelningen hade till departementen insänt framställningar i förevarande syfte från officerskårerna vid Andra livgrenadjärregementet, Jönköpings regemente, Kalmar regemente, Smålands artilleriregemente och Östgöta trängkår samt från underofficerskåren vid Andra livgrenadjärregementet.

Officerskåren vid *Andra livgrenadjärregementet* hade redan i skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 maj 1925 anmält tvenne jämlikt kungl. brev den 31 december 1888 och den 18 juli 1921 beviljade lån från gemensamma fonden å vardera 20,000 kronor, som använts till uppförande av diverse byggnader å lägerplatsen Malmen samt till inredningsarbeten i kårens nya mässlokaler i Linköping. Å det förstnämnda lånet hade i maj 1925 återstått oguldna 4,479 kronor 24 öre, men sedan med Kungl. Maj:ts medgivande i brev den 16 april 1926 officerskåren fått för nämnda belopp till flygvapnet försälja en stallbyggnad å Malmen, hade detta lån till fullo inbetalts.

För avveckling av det sistnämnda lånet hade officerskåren i förenämnda skrivelse till Kungl. Maj:t föreslagit ett övertagande från statsverkets sida av lånet med dess dåvarande belopp å 18,739 kronor mot vederlag av en del kåren tillhöriga inventarier.

I anslutning till denna framställning hade arméförvaltningens fortifikations- och civila departement i skrivelse den 16 februari 1926 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte avlåta proposition till riksdagen om statsverkets övertagande av den då återstående skulden, 18,275 kronor 95 öre, mot överlåtelse från kårens sida till kronan av viss fast och lös inredning i officersmässen.

I däröver avgivet utlåtande den 29 mars 1926 hade statskontoret, som ville ifrågasätta lämpligheten av nyssnämnda överlåtelse, i stället föreslagit, att med lånets ordnande ävensom dess amortering finge anstå, tills officerskåren vid det nytillkommande Livgrenadjärregementet kunde taga ställning till frågan, om den önskade mässlokalen och i så fall mot vilka uppoffringar. På grund av detta utlåtande hade Kungl. Maj:t låtit med ärendets avgörande tillsvidare bero.

I skrivelse till arméförvaltningens civila departement den 8 mars 1927 hade regementschefen — med anmälan att lånet genom ny amortering dåmera nedbragts till ett belopp av 17,789 kronor 75 öre — hemställt om åtgärder i syfte, att officerskåren tillsvidare måtte befrias från skyldigheten att verkställa inbetalningar för ränta och amortering av lånet.

Underofficerskåren vid samma regemente hade i skrivelse till regementschefen anmält en skuld till underofficerarnas enskilda understöds-kassa å 8,264 kronor 45 öre. De upplånade medlen hade använts till åtskilliga förbättringar av kårens mässlokaler. På grund av kårens blivande väsentliga reducering vid de nuvarande två livgrenadjärregementenas sammanslagning, vilken komme att omöjliggöra återbetalandet av nämnda skuld, samt med hänsyn till understödskassans därigenom inträdande svårigheter att fylla sina åtagna förpliktelser mot såväl nuvarande som f. d. underofficerare och deras änkor hade regementschefen tillstyrkt, att kronan måtte till kåren eller understödskassan ersätta ifrågavarande belopp.

Officerskåren vid *Jönköpings regemente* hade genom regementschefen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 januari 1926 anmält ett lån från gemensamma fonden å 12,000 kronor, beviljat genom kungl. brev den 14 april 1916 och använt till anskaffande av möbler m. fl. inventarier i kårens mässlokaler i Jönköping. På grund av den förestående upplösningen av regementet hemställde regementschefen, att återbetalningsskyldighet för återstående del av statslånet

icke måtte åläggas kåren eller dem av dess medlemmar, som genom skuldförbindelser vore ansvariga för lånet.

I skrivelse till statskontoret den 15 juni 1926 hade arméförvaltningens civila departement förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till regementschefens framställning samt uttalat såsom sin mening, att det vid kårens upplösning återstående lånebeloppet borde ersättas den gemensamma fonden från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Det för närvarande återstående beloppet av detta lån utgjorde 9,460 kronor 12 öre.

Officerskåren vid *Kalmar regemente* hade genom regementschefen anmält ett belopp från gemensamma fonden å 55,000 kronor, vilket lån, i stället för ett äldre sådant mot säkerhet av borgensförbindelser, beviljats av Kungl. Maj:t den 26 mars 1926 mot inteckning i kårens fastighet i Eksjö stad.

Ifrågavarande länemedel hade använts för täckande av vissa vid uppförandet av kårens mässbyggnad uppkomna skulder.

Därjämte hade officerskåren anmält, att den år 1917 iklätt sig en förbindelse att till dåvarande kassörskan Emma Nilsson utbetala en årlig pension å 600 kronor, vars kapitaliserade värde vid utgången av år 1926 utgjort 6,808 kronor 14 öre. Även från denna skuld önskade officerskåren befrielse. Beträffande ansvarigheten för denna förbindelse hade inga upplysningar lämnats, men torde densamma åligga kårens medlemmar efter samma förhållande, enligt vilket de häftade för ränte- och amorteringsavbetalningarna å förutnämnda inteckningslån.

För officerskåren vid *Smålands artilleriregemente* hade regementschefen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 juni 1926 hemställt om avskrivning till fullo från den 1 oktober 1927 av ett enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 december 1909 från gemensamma fonden beviljat lån å 9,000 kronor, avsedda för inköp av möbler till mässlokalen. Av skulden återstode ett belopp av 5,071 kronor 58 öre.

Enär ifrågavarande truppförband efter den nya härorganisationens genomförande skulle helt indragas, hade arméförvaltningens civila departement den 29 juni 1926 tillstyrkt bifall till nämnda framställning, mot vilken statskontoret i utlåtande den 8 juli samma år förklarat sig icke hava något att erinra, under förutsättning att — såsom arméförvaltningen föreslagit — gemensamma fonden finge sin fordran täckt från lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Officerskåren vid *Östgöta trängkår* hade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 december 1910 från gemensamma fonden erhållit ett lån å 7,000 kronor, avsedda för officersmässens möblering m. m. Av detta lån hade den 30 juni 1926 återstått oguldna 4,439 kronor 14 öre, från vilket belopp kåren på grund av den förestående omorganisationen hemställt om fullständig befrielse.

Genom chefen för tredje arméfördelningen hade anspråk om befrielse från skulder av ifrågavarande art anmålts från officerskårerna vid Västgöta regemente, Skaraborgs regemente, Älvsborgs regemente, Bohusläns regemente, Livregementets husarer och Göta trängkår samt underofficerskåren vid Bohusläns regemente.

Officerskåren vid *Västgöta regemente* hade anmält följande lån:

från statskontoret	kronor	3,161: 72
» Vänersborgs enskilda bank	kronor	4,720: 72
» » sparbank	»	3,224: —
och från Västgöta regementets enskilda pensionskassa	»	<u>6,000: —</u> » 13,944: 72

Beträffande det förstnämnda lånet, vilket med ursprungligen 12,000 kronor genom kungl. brev den 18 oktober 1889 beviljats från gemensamma fonden för

täckande av ett äldre byggnadslån samt skulder för uppförande av vissa byggnader, hade framställning till Kungl. Maj:t av regementschefen avlåtits den 30 april 1927, vilken framställning efter remiss till statskontoret översänts till arméförvaltningens civila departement för yttrande. Å lånet hade vid tiden för framställningens avgivande återstått ett belopp av 2,688 kronor 19 öre.

Rörande de tre övriga lånen hade inga vidare upplysningar lämnats, men torde desamma varit avsedda för ändamål av liknande art som övriga kårers lån.

Officerskåren vid *Skaraborgs regemente* hade genom regementschefen anmält ett lån från gemensamma fonden å ursprungligen 20,000 kronor, beviljade genom kungl. brev den 13 februari 1920 till möblering av mässlokalerna i Skövde. Å lånet hade den 31 december 1926 återstått oguldna 9,315 kronor 59 öre. Kåren önskade full befrielse från denna skuld.

Officerskåren vid *Ålvsborgs regemente* hade genom regementschefen anmält ett lån å 14,000 kronor, vilket torde hava upptagits å bankinrättning i Borås för inredning m. m. av officersmässan. Kåren hemställde om fullständig befrielse från denna skuld mot vederlag av kårens möblemang, vilket enligt bilagt inventeringsinstrument hade ett värde av omkring 16,000 kronor.

Officerskåren vid *Bohusläns regemente* hade anmält ett lån å 14,000 kronor i Uddevalla sparbank, med sitt ursprungliga belopp, 24,000 kronor, daterande sig från tiden före regementets förläggning till Uddevalla. Kåren hade med tillstyrkan av regementschefen hemställt om full befrielse från den återstående skulden eller — om så icke kunde ske — att kronan måtte bidra till betalningen med ett belopp, som motsvarade den av 1925 års härordningsbeslut föranledda avgången från kårens aktiva stat.

Underofficerskåren vid samma regemente häftade i skuld till K. A. Asps donationsfond med 1,500 kronor. Det ursprungligen betydligt högre lånebeloppet, vilket torde hava avsetts för anordningar i mässlokalen, hade minskats genom utdebiteringar av kårens medlemmar — senast under år 1922 med 1,500 kronor och under år 1926 med 1,333 kronor 33 öre — men ansåges nu även med sitt återstående belopp bliva för betungande för de efter omorganisationen kvarlevande medlemmarna, varför full befrielse önskades.

Officerskåren vid *Livregementets husarer* hade genom sekundechefen anmält ett lån å 4,000 kronor från musikunderofficerarnas vid samma regemente pensionskassa. Detta lån — ursprungligen å 5,000 kronor — hade upptagits i sammanhang med kårens övertagande år 1920 av mässrörelsen och hade använts för anskaffning av duktyg, servis och kokattiralj samt möbler för betjäningssrummen. På grund av minskning med omkring 50 procent av officerskårens numerär vid tiden för lånets upptagande, jämfört med nuvarande antal, hemställde sekundechefen, att kronan mot övertagande av hela förplägnadsutredningen jämte nyssnämnda möbler måtte inlösa ifrågavarande lån.

Chefen för *Göta trängkår* hade å officerskårens vägnar anmält ett lån för officersmässan från gemensamma fonden å 5,000 kronor, som beviljats genom kungl. brev den 15 november 1907 och vara vid utgången av år 1926 återstått 2,435 kronor 45 öre. Enär av kårens år 1908 befintliga 19 stycken officerare med vederlikar för närvarande ej funnes mer än tre i tjänst, hade hemställts om avskrivning av denna skuld.

Chefen för fjärde arméfördelningen hade insänt inkomna framställningar i förevarande syfte från officerskårerna vid Södermanlands regemente, Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren samt underofficerskåren vid Södermanlands regemente.

Officerskåren vid *Södermanlands regemente* hade anmält dels ett lån från gemensamma fonden å ursprungligen 15,000 kronor, beviljat genom kungl. brev den 11 november 1898 och avsett för möblering av officersmässan, och dels ett år 1923 upptaget lån från en enskild kassa å 4,780 kronor för inlägg-

ning av parkettgolv i mässlokalen. Om nämnda lokal upplystes i regementschefens yttrande i ärendet, att densamma vore inrymd i kronan tillhöriga byggnader.

Å det förstnämnda lånet hade vid utgången av år 1926 återstått ett belopp av 7,936 kronor 77 öre. Beträffande det sistnämnda lånet hade i handlingarna upplysts, att framställning till Kungl. Maj:t om detsammans inlösande av statsverket med dåvarande belopp, 4,190 kronor, av Kungl. Maj:t avslagits den 22 februari 1924. Med hänsyn till minskningen av antalet kårmedlemmar vid tidpunkterna för lånens upptagande, jämförda med nuvarande tid, och utgörande för det förstnämnda lånet 4/44 och för det sistnämnda 13/53, hade hemställts om nedskrivning eller avbetalning från statsverkets sida av ifrågavarande lån i motsvarande proportioner.

Underofficerskåren vid samma regemente hade anmält trenne lån å ursprungligen vardera 1,000 kronor från regementets underofficerskårs begravningshjälpkassa, upptagna under åren 1921—1922 och avsedda för dels en elektrisk spis i den förutvarande provisoriska underofficersmässen, dels inköp av elektriska mätare till underofficersbostäderna och dels inköp av korkmattor för underofficersmässen. Å dessa lån hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna respektive 400 kronor, 750 kronor och 400 kronor. Av kårens skrivelse till regementschefen samt regementschefens däröver till arméfördelningschefen avgivna yttrande framginge, bland annat, dels att underofficersmässen vore inrymd i en statsverket tillhörig källarvåning av kasernetablissemanget och att anskaffning av såväl den elektriska spisen som korkmattorna på grund av nyss anförda omständighet varit ägnad att lika väl gagna statsverket som kårens intressen, samt dels att kostnader för anskaffning och underhåll av mätare för elektrisk ström till enskilda lägenhetsinnehavare inom kronan tillhöriga etablissemang jämlikt arméförvaltningens fortifikations- och intendentsdepartementets beslut den 22 augusti 1924 under viss förutsättning finge bestridas av till vederbörande myndighets förfogande stående bränsleanslag.

På grund av dessa omständigheter hade underofficerskåren hemställt om full ersättning för samtliga ovannämnda anskaffningskostnader till deras verkliga belopp eller om största möjliga gottgörelse för desamma, under det regementschefen i fråga om kostnaderna för kokspisen och de elektriska mätarna tillstyrkt ersättning med 837 kronor 75 öre för kokspisen med attiralj mot vederlag av eventuell inkomst vid dess försäljning och med den verkliga kostnadssumman för de elektriska mätarna mot desammans avstående till statsverket samt i fråga om lånet för inläggande av korkmattor tillstyrkt en ersättning med $\frac{1}{3}$ (13/39) av det återstående lånebeloppet, 400 kronor.

Officerskåren vid *Svea ingenjörkår* hade anmält ett lån från gemensamma fonden å ursprungligen 2,500 kronor, som beviljats genom kungl. brev den 11 maj 1923 och å vilket vid utgången av år 1926 återstått oguldna 2,342 kronor 38 öre. Med beräkning av en minskning med 25 procent av officerskårens vid fortifikationen numerär hade kåren hemställt om en motsvarande nedskrivning av ifrågavarande lån.

Officerskåren vid *Fälttelegrafkåren* hade genom kårchefen anmält ett amorteringslån i fortifikationsofficerarnas enskilda pensionskassa, å vilket lån vid utgången av år 1926 återstått omkring 600 kronor. För detta lån hade hemställts om befrielse eller eventuell överflyttning till annan långivare mot mindre eller ingen ränta.

Därjämte hade kårchefen på grund av ökade omkostnader vid kårens två olika mässor samt förekommande representationskyldighet hemställt om en gratifikation å 1,000 kronor eller eventuellt beredande av ett räntefritt lån å samma belopp genom statskontorets försorg.

Chefen för femte arméfördelningen hade insänt skrivelser i förevarande syfte från officerskårerna vid Upplands infanteriregemente, Dalregementet och Västmanlands trängkår samt underofficerskåren vid Dalregementet.

Officerskåren vid *Upplands infanteriregemente* hade anmält ett lån å ursprungligen 13,000 kronor från gemensamma fonden, beviljat genom kungl. brev den 1 december 1911 och avsett för möblering av mässlokalen och för inläggning av parkettgolv i matsalen och samlingsrummet. De för förstnämnda ändamål bestridda kostnaderna hade med 5,500 kronor ersatts av arméförvaltningens intendentsdepartement den 23 oktober 1923, vilket belopp emellertid använts till betalning av dels ett annat mindre lån i statskontoret och dels ett lån i privatbank, löpande med högre ränta än den utav statskontoret stipulerade. Å det från gemensamma fonden beviljade lånet hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna 10,622 kronor 6 öre.

Officerskåren hade nu genom regementschefen hemställt om avskrivning å ifrågavarande lån med det belopp (13,000 — 5,500 =) 7,500 kronor, som icke redan av statsverket ersatts, eller nedskrivning därav i samma proportion — omkring 19 procent — i vilken kåren blivit beskuren genom 1925 års härorganisation.

Officerskåren vid *Dalregementet* hade anmält ett lån å ursprungligen 13,000 kronor från aktiebolaget Göteborgs bank, som avsetts för ekboasering av golv, dekorerings m. m. av väggar samt delvis möblering, och å vilket vid utgången av år 1926 återstått oguldna 10,619 kronor 10 öre. För sistnämnda lånesumma önskade kåren gottgörelse med så stor del därav, som motsvarade antalet av de på grund av härordningsbeslutet avgående officerare.

Underofficerskåren vid samma regemente hade anmält ett tio-års amorteringslån å ursprungligen 3,000 kronor från regementets enskilda lägerkassa, avsett för nödvändiga utgifter för underofficersmännen, såsom parkettgolv, inventarier m. m. Å lånet hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna 1,800 kronor. Med hänsyn till kårens reducering med $\frac{1}{3}$ hemställdes om en gottgörelse i samma proportion eller med 600 kronor av återstående lånebeloppet.

Officerskåren vid *Västmanlands trängkår* hade anmält ett lån å ursprungligen 4,000 kronor från gemensamma fonden, beviljat genom kungl. brev den 23 mars 1906. Å lånet hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna 1,624 kronor 32 öre, vilket belopp på grund av kårens förestående indragning önska-des till fullo avskrivet.

Chefen för sjätte arméfördelningen hade översänt ansökningar om lånebefrielse från officerskårerna vid Västernorrlands regemente och Norrlands dragonregemente samt underofficerskåren vid Norrlands artilleriregemente.

Officerskåren vid *Västernorrlands regemente* hade anmält två lån från gemensamma fonden, beviljade genom kungl. brev den 16 december 1910 och den 11 april 1919 samt ursprungligen å respektive 5,000 kronor och 5,127 kronor 98 öre.

Officerskåren hade redan i skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 september 1926 hemställt om befrielse från resterande belopp av dessa lån, och därvid beträffande lånens tillkomst anført huvudsakligast följande. Då förutvarande Västernorrlands bataljon år 1893 utökats till regemente, hade å gamla mötesplatsen Sänga mo måst uppföras vissa nya byggnader för den i det närmaste fördubblade officerskåren. Vid regementets ej långt därefter, eller år 1899, verkställda förflyttning till Sollefteå läger hade återigen nya byggnader måst uppföras för kårens räkning. På grund av dessa två omständigheter hade kåren åsamkats en sammanlagd skuld å 72,500 kronor, vilken emellertid genom statsverkets lösösa av vissa byggnader å Sollefteå läger och kårens egna amorteringar under åren 1901—1911 nedbringats till 21,054 kronor 86 öre. Omkring tolv år efter sist företagna förflyttning av regementet, eller år 1910, hade ännu

en sådan skett, då det nya kasernetablissemanget i Sollefteå stad tagits i besittning. I samband därmed hade officerskåren i december 1910 för ordnande av de nya mässlokaler upptagit ett nytt lån hos statskontoret å 5,000 kronor. varav i september 1926 återstått oguldna 2,997 kronor 60 öre jämte förfallen ränta från den 2 februari 1926. För det förutvarande skuldbeloppet å 21,054 kronor 86 öre hade kåren ägt byggnader som säkerhet. En med Kungl. Maj:ts godkännande i september 1911 företagen försäljning av byggnaderna hade dock icke inbringat mer än 4,470 kronor 77 öre, varför å skulden fortfarande kvarstått 16,584 kronor 9 öre. Emellertid förefunnos ett riksdagens beslut av den 24 maj 1911, enligt vilket, då officers- och underofficerskårer tillhöriga byggnader å mötesplatser genom vederbörande truppförbands förändrade förläggning blevo onyttiga för ägarna samt dessa häftade i skuld för samma byggnader, Kungl. Maj:t ägde att tilldela sådan kår understöd med högst det belopp, varmed byggnadernas försäljningspris understege kårens skuld för desamma. Med stöd av detta riksdagsbeslut hade officerskåren i november 1911 ingått till Kungl. Maj:t med framställning om ersättning för ovannämnda skillnadsbelopp. 16,584 kronor 9 öre. Efter förnyad framställning i ärendet hade genom kungl. brev den 24 januari 1913 medgivits, att med från och med år 1912 förfallande annuiteter finge tillsvidare anstå i avvaktan på beslut i ärendet. Detta beslut hade fattats först den 10 maj 1918, och hade därigenom det begärda beloppet anvisats. Ehuru, som nämnt, med amorteringsutbetalningarna fått anstå under väntetiden, hade emellertid under tiden 1 december 1911—10 maj 1918 ränteskuld å lånet uppstått till ett belopp av 5,127 kronor 78 öre, och hade officerskåren den 9 december 1918 avfordrats detta belopp av statskontoret. En med stöd av ovananförda förhållanden gjord framställning om befrielse från skyldighet att inbetala räntebeloppet hade avslagits av Kungl. Maj:t den 31 januari 1919, varefter officerskåren för dess gäldande måst upptaga ett nytt lån å 5,127 kronor 78 öre i statskontoret. Å denna skuld hade i september 1926 kvarstått oguldna 1,538 kronor 38 öre.

Under åberopande av allt det ovan anförda samt med hänsyn till den inträdda ytterligare förändringen i officerskårens sammansättning och ekonomiska ryggrad hemställde officerskåren i förevarande framställning om befrielse från bägge de omförmälda skuldbeloppen å tillhoppa (2,997:60 + 1,538:38) 4,535 kronor 98 öre.

Efter remiss av ärendet till arméförvaltningens civila departement och statskontoret hade båda ämbetsverken förklarats sig anse starka billighetsskäl tala för bifall till framställningen samt hemställt, att medel för ändamålet måtte äskas av riksdagen.

Officerskåren vid *Norrlands dragonregemente* hade anmält ett lån å ursprungligen 12,000 kronor från gemensamma fonden, beviljat genom kungl. brev den 8 mars 1912. Å lånet hade vid utgången av år 1926 återstått ett belopp av 7,609 kronor 92 öre. Med anledning av den nya härorganisationen, enligt vilken dels omkring $\frac{1}{5}$ av truppförbandet skulle vara förlagd i Boden och dels genom överflyttningar sammansättningen av officerskåren torde bliva väsentligt förändrad, hemställde kåren om en nedskrivning av lånet med 50 % eller 3,800 kronor.

Underofficerskåren vid *Norrlands artilleriregemente* hade anmält ett från privat långgivare år 1921 upptaget lån å ursprungligen 4,500 kronor, avsedda för anskaffning av servis, duktyg, köksutredning m. m. i kårens mäss. Å lånet hade vid utgången av år 1926 återstått oguldna 3,450 kronor. På grund av kårens reducering med nära 50 % hemställdes om antingen kronans övertagande av nämnda materiel eller gottgörelse helt eller delvis för återstående lånebeloppet.

Militärbefälhavaren på Gotland hade insänt en skrivelse från officerskåren vid *Gotlands infanteriregemente*, vari anmäldes ett lån å ursprungligen 20,000 kronor från gemensamma fonden, vilket beviljats genom kungl. brev den 3 mars 1888 och å vilket lån vid utgången av år 1926 återstått oguldna 3,507 kronor 29 öre. Då antalet officerare vid truppförbandet enligt härordningsbeslutet komme att minskas från 52 till 21, hemställdes om det återstående lånebeloppets avskrivning.

Militärbefälhavaren hade därjämte insänt en skrivelse av den 17 december 1926 från *Gotlands artillerikår*, enligt vilken dess officerskår visserligen icke på grund av den nya härordningen kunde ifrågasätta befrielse från hela dess från gemensamma fonden erhållna lån men hade för avsikt att under januari månad 1927 göra framställning om befrielse därifrån på andra skäl, för vilka erforderliga utredningar då ännu icke vore slutförda. Någon sådan framställning hade emellertid trots påminnelser ännu icke inkommit.

Det åsyftade lånet från gemensamma fonden hade ursprungligen utgjort 6,000 kronor, beviljade genom kungl. brev den 10 juli 1908, varav vid utgången av år 1926 återstått oguldna 4,578 kronor 15 öre.

Kommandanten i Boden hade insänt skrivelser i förevarande syfte från officerskårerna vid *Bodens artilleriregemente* och *Bodens ingenjörkår*.

Officerskåren vid *Bodens artilleriregemente* hade anmält ett lån å ursprungligen 7,000 kronor från gemensamma fonden, beviljat genom kungl. brev den 21 september 1906 för likvid av för officersmännen anskaffade möbler. Dessa möbler hade senare mot ersättning övertagits av statsverket. Å lånet hade vid utgången av år 1926 kvarstått oguldna 2,845 kronor 77 öre. Beträffande kårens blivande sammansättning uttalades, att denna komme att genom den nya härordningen undergå sådana förändringar, att snart endast ett fåtal av de ursprungliga låntagarna torde finnas kvar vid regementet.

Officerskåren vid *Bodens ingenjörkår* hade anmält ett återstående lånebelopp från gemensamma fonden å 1,217 kronor 70 öre. Ifrågavarande lån hade ursprungligen utgjort 2,500 kronor och beviljats genom kungl. brev den 4 september 1908 för täckande av förlust å mässrörelse samt till diverse underhållskostnader.

Med anledning av de i härovan relaterade framställningar uttalade önskemål ville arméförvaltningens fortifikations- och civila departement till en början anföra följande.

Anspråken på att officers- eller underofficerskårer, vilka skulle indragas, bleve helt befriade från dem påvilande skuldbördor av ifrågavarande art, syntes vara fullt rättmätiga. Det torde ju kunna invändas, att vissa indragna truppförband, exempelvis Smålands artilleriregemente, komme att i viss mån, ehuru under ändrat namn, återuppstå å samma förläggningssort som den förutvarande och således med fortvarande möjlighet för dess officers- eller underofficerskårer att åtnjuta fördelarna av sina förutvarande mässbyggnader. I och med det redan företagna och successivt skeende överförandet till övergångsstat och transporten av officerare eller underofficerare tillhörande visst truppslag till annat förband inom samma vapenslag torde emellertid den nya sammansättningen av kårerna vid ett sådant »återuppståndet» truppförband bliva individuellt grundolika den förutvarande och således ett åläggande av fortsatt ansvarighet för den forna kårens skulder icke vara rimligt.

Beträffande truppförband, som skulle såsom självständiga sådana indragas för att sammanslås med andra å de sistnämndas förläggningssort — exempelvis Jönköpings regemente, som skulle sammanslås med Kalmar regemente å dess förläggningssort Eksjö — syntes måhända gent emot den ovan förordade fullständiga skuldbefrielsen för officers- eller underofficerskåren vid det förstnämnda truppförbandet kunna göras den invändningen, att nämnda kårer där-

igenom skulle komma i en gynnsammare ställning än motsvarande kårer vid det blivande gemensamma truppförbandet, vilka på grund av kvarvaron vid sin förläggningssort icke torde kunna tillerkännas en lika vidsträckt befrielse från sina tidigare skuldförbindelser. Fortifikations- och civila departementen hyste emellertid gent emot åtskilliga i det föregående återgivna meningar den åsikten, att de från annat håll nytillkomna kårmedlemmarna — vare sig de överförts gruppvis från ett indraget truppförband, som skulle sammanlösas med ett annat å dess förläggningssort, eller transporterats en och en — måste anses skyldiga att ikläda sig solidaritet med sina kårkamrater i fråga om de skuldförbindelser, vilka kunde behäfta den blivande gemensamma massen. Att de icke medverkat vid tillkomsten av de befintliga förbindelserna torde nämligen väl uppvägas av den omständigheten, att de finge samma rätt som de på förläggningssorten förutvarande kårmedlemmarna att åtnjuta de många fördelar, en välordnad kårmass kunde erbjuda. Detta förhållande av lika rätt och plikt torde väl länge varit rådande beträffande officerare, som genom transport fått ny förläggningssort eller med avseende på i en officerskår nytillkomna subalterner.

För fördelningen av ansvarigheten för tidigare skuldförbindelser ansågo således departementen, att de nytillkomna kårmedlemmarna borde medräknas i samma grad som de förutvarande. För den ifrågasatta nedskrivningen av vissa lån från andra långgivare syntes således icke andra faktorer böra tagas med i beräkningen än den genom det nya härordningsbeslutet ikraftträdande reduceringen av åtskilliga officers- och underofficerskårers numerär. För beräkning av denna reducering hade departementen i här nedan angivna förslag jämfört kårernas numerär enligt 1925—1926 års stat och den för 1927—1928 fastställda staten. I några fall torde måhända denna verka därhän, att det av Kungl. Maj:t stipulerade antalet borgensmän för lån från gemensamma fonden eller andra liknande förbindelser till enskilda långgivare icke framdeles kunde fyllas. Men i detta avseende torde förvisso i varje särskilt fall en jämkning kunna vinnas.

Den av åtskilliga kårer uttryckta åsikten, att förutvarande medborgensmän för lån av ifrågavarande art, vilka överförts eller komme att överföras till övergångsstat, borde anses befriade från sådan ansvarighet, ansågo sig departementen böra till fullo biträda. Ty även om en tvångsvis överförd officer eller underofficer en kortare tid måste göra tjänst vid sitt forna truppförband, torde den avgift, han säkerligen finge erlagga för tillträde till sin kårs mäss, vara tillräcklig ersättning för denna förmån, utan att han därjämte skulle åläggas viss medansvarighet för kårens förbindelser.

I fråga slutligen om det från några kårer framställda önskemålet, att statsverket såsom vederlag för lån från gemensamma fonden eller i avräkning för önskad gottgörelse för skulder till andra långgivare måtte övertaga visst antal möbler, materiel o. d., ansågo sig departementen böra intaga en avstyrkande ställning. Anhopningen i statsverkets förråd av dylika inventarier, materiel m. m. torde nämligen i och med de försvinnande truppförbandens avveckling bliva stor nog ändå, och det syntes departementen, som om en avyttring genom vederbörlig kår på dess egen förläggningssort skulle lika väl kunna tjäna kårens intressen.

I enlighet med nu angivna riktlinjer syntes de från officers- och underofficerskårerna anmälda behoven av avskrivning, nedskrivning eller gottgörelse beträffande de å kårerna tyngande låneförbindelserna böra tillgodoses på sätt som i det följande för varje särskild kår angäves.

Officerskåren vid *Karlskrona grenadjärregemente*, vilket truppförband skulle indragas, borde få hela sin återstående skuld till gemensamma fonden. 2.019 kronor 45 öre, avskriven.

Vid *Kronobergs regemente* bleve officerskårens numerär, inberäknat likställda civilmilitärer, minskad från 55 till 50 medlemmar. Då därjämte ett detachement av regementet skulle förläggas till Karlskrona, torde minskningen av den i Växjö återstående officerskåren kunna uppskattas till 15 medlemmar. Av kårens återstående skuld till gemensamma fonden, 11,082 kronor 66 öre, torde därför böra avskrivas ($\frac{19}{55} \times 11,000$) 3,000 kronor, eller — för att utjämna återstående skuldbeloppet till 8,000 — 3,082 kronor 66 öre. Därjämte borde kårens skuld i Kronobergs läns sparbank, 4,900 kronor, minskas med ($\frac{19}{55} \times 4,900$) i runt tal 1,350 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Vid *Norra skånska infanteriregementet* bleve officerskårens numerär minskad från 55 till 43, varför av dess återstående skuld till gemensamma fonden, 10,409 kronor 54 öre, torde böra avskrivas ($\frac{12}{55} \times 10,400$) 2,270 kronor, eller — för att utjämna återstående lånebeloppet till 8,000 kronor — 2,409 kronor 54 öre.

Underofficerskåren vid samma regemente komme att nedgå från 52 till 33 medlemmar, varför dess återstående skuld till Nya sparbanken i Kristianstad, 1,400 kronor, syntes böra minskas med ($\frac{19}{52} \times 1,400$) i runt tal 500 kronor, vilket belopp således torde böra extra anvisas.

Vid *Vendes artilleriregemente* bleve officerskårens numerär minskad från 65 till 45, varför av dess återstående skuld till gemensamma fonden, 10,426 kronor 10 öre, torde böra avskrivas ($\frac{20}{65} \times 10,400$) 3,200 kronor eller — för utjämning av återstående lånebeloppet till jämnt 7,200 kronor — 3,226 kronor 10 öre.

Vid *Andra livgrenadjärregementets* uppgående i det nya truppförbandet komme att av dess förutvarande officerskår å 55 medlemmar kvarstå allenast omkring 20. Till följd härav syntes av kårens återstående skuld till gemensamma fonden, 17,789 kronor 75 öre, böra avskrivas ($\frac{35}{55} \times 17,800$) 11,328 kronor, eller — för att utjämna det återstående skuldbeloppet till 6,400 kronor — 11,389 kronor 75 öre.

Av underofficerskåren vid samma regemente, som tidigare räknat 52 medlemmar, torde efter sammanslagningen komma att kvarstå allenast 16, varför kårens skuld till underofficerarnas enskilda understödskassa, 8,264 kronor 45 öre, syntes böra minskas med ($\frac{36}{52} \times 8,300$) i runt tal 5,700 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Officerskåren vid *Jönköpings regemente*, vilket truppförband skulle sammanslås med Kalmar regemente med förläggning till Eksjö stad, borde få hela sin återstående skuld till gemensamma fonden, 9,460 kronor 12 öre, avskriven.

Utav *Kalmar regementes* förutvarande officerskår, utgörande 55 medlemmar, torde efter truppförbandets sammanslagning med Jönköpings regemente komma att kvarstå omkring 21 medlemmar. Kårens skuld till gemensamma fonden utgjorde för närvarande, enligt vad ovan anförts, 55,000 kronor och torde böra nedskrivas med ($\frac{34}{55} \times 55,000$) 34,000 kronor.

Emot det av kåren framställda önskemålet, att statsverket skulle övertaga ansvaret för en förbindelse att utbetala en årlig pension till en f. d. kassörska vid massen, måste departementen ställa sig synnerligen tveksamma. Enär officerskåren, såsom nyss nämnts, komme att så kraftigt reduceras och då i ett fall som detta anspråk på medansvarighet för ifrågavarande förbindelse svårigen kunde framställas mot de i det nya truppförbandet ingående officerare vid nuvarande Jönköpings regemente, ansåge sig emellertid departementen icke vilja helt avstyrka framställningen. Därest Kungl. Maj:t och riksdagen skulle finna skäligt bifalla densamma, torde av förbindelsens kapitaliserade värde, omkring 6.800 kronor, kårens ansvarsandel böra minskas med ($\frac{34}{55} \times 6,800$) 4,200 kronor, vilket belopp under nämnda förutsättning torde böra extra anvisas.

Enär *Smålands artilleriregemente* skulle indragas, borde dess officerskårs skuld till gemensamma fonden, 5,071 kronor 58 öre, till fullo avskrivas.

Av samma skäl borde officerskårens vid *Östgöta trängkår* skuld till gemensamma fonden, 4,439 kronor 14 öre, till fullo avskrivas.

Officerskåren vid *Västgöta regemente*, vilket truppförband skulle sammanslås med Bohusläns regemente och förflyttas till Uddevalla, syntes böra få sin skuld till gemensamma fonden, 2,688 kronor 19 öre, till fullo avskriven samt därjämte sina övriga ovan angivna skulder å tillhoppa 13,944 kronor 72 öre täckta genom extra anvisning av detta belopp.

Officerskåren vid *Skaraborgs regemente* komme att få sin numerär minskad från 55 till 43 medlemmar. Till följd härav torde dess nuvarande skuld till gemensamma fonden, 9,315 kronor 59 öre, böra nedskrivas med ($\frac{12}{55} \times 9,300$) 2,030 kronor, eller — för att utjämna det återstående skuldbeloppet till 7,300 kronor — 2,015 kronor 59 öre.

Officerskåren vid *Älvsborgs regemente*, som komme att minskas i samma proportion som Skaraborgs regementes officerskår, syntes böra beredas understöd till gäldande av sitt lån å 14,000 kronor hos bankinrättning i Borås med ($\frac{12}{55} \times 14,000$) i runt tal 3,050 kronor.

Av *Bohusläns regementes* förutvarande officerskårs numerär å 55 medlemmar torde i det blivande Bohusläns regemente icke komma att kvarstå mer än 21 medlemmar. På grund härav syntes till gäldande av kårens lån å 14,000 kronor i Uddevalla sparbank böra beredas ett understöd med ($\frac{34}{55} \times 14,000$) i runt tal 8,650 kronor.

Underofficerskåren vid samma regemente torde av sin förutvarande numerär å 52 medlemmar i det nya truppförbandet icke kunna räkna mer än 16 medlemmar, varför såsom understöd till gäldande av dess lån hos Asps donationsfond å 1,500 kronor torde böra extra anvisas ($\frac{36}{52} \times 1,500$) i runt tal 1,000 kronor.

Officerskåren vid *Livregementets husarer* hade, såsom förut nämnts, för avskrivning av sitt lån å 4,000 kronor från musikunderofficerarnas vid regementet pensionskassa anfört såsom motiv kårens minskning med omkring 50 % från år 1920. Denna uppgift torde emellertid endast innebära, att av de år 1920 vid regementet befintliga officerarna omkring hälften transporterats till andra kavalleriregementen eller kommit på övergångsstat, ty någon minskning av kärmedlemmarnas antal hade icke gjorts i staterna för de efter år 1920 följande åren och icke heller i staten för budgetåret 1927—1928. Vid detta förhållande kunde departementen enligt förut anförda riktlinjer icke förorda något understöd för gäldande av ifrågavarande lån.

Ej heller vid *Göta trängkår* komme att inträda någon förändring i fråga om antalet officerare, varför begärd avskrivning av kårens lån icke kunde tillstyrkas.

Officerskåren vid *Södermanlands regemente* komme att få sin numerär minskad från 55 till 43 medlemmar. Till följd härav syntes kårens nuvarande skuld till gemensamma fonden, 7,936 kronor 77 öre, böra nedskrivas med ($\frac{12}{55} \times 7,900$) 1,720 kronor, eller — för att utjämna lånebeloppet till 6,200 kronor — 1,736 kronor 77 öre. Därjämte borde kårens återstående lån hos en enskild kassa, 4,190 kronor, minskas med ($\frac{12}{55} \times 4,190$) 915 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

I fråga om underofficerskårens vid samma regemente återstående lån å 750 kronor för inköp av elektriska mätare ansåge departementen på grund av vad i ärendet upplysts, att full ersättning för detta lånebelopp mot mätarnas övertagande av statsverket borde beredas genom extra anvisning å 750 kronor. De övriga två lånens återstående belopp å tillhoppa 800 kronor syntes i proportion till nedgången av kårens medlemsantal böra minskas från 52 till 33 med ($\frac{19}{52} \times 800$) i runt tal 300 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Officerskåren vid *Svea ingenjörkår* hade, som förut nämnts, hemställt om en nedskrivning av sitt lån med 25 %, motsvarande minskningen av antalet officerare vid fortifikationen under de blivande förhållandena. Mot detta beräkningssätt syntes icke vara något annat att erinra, än att minskningen av antalet officerare och likställd civilmilitär personal — utgörande enligt 1925—1926 års stat 178 och enligt 1927—1928 års stat 140 — komme att utgöra 38 medlemmar, eller omkring 21 %. Med användning av sistnämnda procenttal syntes officerskårens återstående skuld till gemensamma fonden, 2,342 kronor 38 öre, böra nedskivas med $(2,350 \times 21 \%)$ omkring 490 kronor, eller — för att utjämna återstående skulden till 1,850 kronor — 492 kronor 38 öre.

Enligt samma beräkningsgrund borde officerskårens vid *Fältelegrafkåren* skuld å 600 kronor till fortifikationsofficerarnas enskilda pensionskassa minskas med $(600 \times 21 \%)$ i runt tal 125 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Denna officerskårs hemställan om en gratifikation å 1,000 kronor eller ett räntefritt lån å samma belopp från fonder under statskontorets förvaltning anse departementen icke böra upptagas till prövning i detta sammanhang.

Officerskåren vid *Upplands infanteriregemente* komme att minskas med 12 medlemmar av den under budgetåret 1925—1926 befintliga numerären å 55 medlemmar. Kårens vid utgången av år 1926 återstående skuld till gemensamma fonden, 10,622 kronor 6 öre, borde därför nedskivas med $(\frac{12}{55} \times 10,600)$ omkring 2,310 kronor, eller — för utjämning av återstående skuldbeloppet till 8,300 kronor — 2,322 kronor 6 öre.

Av officerskårens vid *Dalregementet* förutvarande 55 medlemmar komme att kvarstå ett antal av 39. På grund härav syntes dess återstående skuld å 10,619 kronor 10 öre hos Göteborgs bank böra minskas med $(\frac{16}{55} \times 10,600)$ i runt tal 3,080 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Underofficerskåren vid samma regemente komme att minskas från 52 till 32 medlemmar, varför dess återstående skuld till enskilda lägerkassan, 1,800 kronor, syntes böra nedbringas med $(\frac{20}{52} \times 1,800)$ i runt tal 700 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Officerskårens vid *Västmanlands trängkår* återstående skuld till gemensamma fonden, 1,624 kronor 32 öre, borde på grund av denna trängkårs indragning till fullo avskivas.

Beträffande officerskårens vid *Västernorrlands regemente* återstående skuld till gemensamma fonden å 4,535 kronor 98 öre funne sig departementen med hänsyn till de förut relaterade omständigheter, under vilka kårens två lån tillkommit, böra hemställa om fullständig avskrivning av nämnda skuld. Därest Kungl. Maj:t och riksdagen icke skulle finna ett sådant medgivande skäligt, torde enligt härovan tillämpade beräkningsgrunder skulden böra nedskivas med $(\frac{16}{55} \times 4,500)$ i runt tal 1,300 kronor, eller — för utjämning av återstående skuldbeloppet till 3,200 kronor — 1,335 kronor 98 öre.

Av officerarnas vid *Norrlands dragonregemente* blivande numerär å 30 medlemmar komme, enligt vad ovan relaterats, omkring $\frac{1}{5}$, eller 6 officerare, att förläggas till Boden, varför de för officerskårens lån ansvariga medlemmarna icke borde beräknas till högre antal än 24. Då motsvarande antal enligt 1925—1926 års stat utgjort 26, syntes kårens återstående skuld till gemensamma fonden, 7,609 kronor 92 öre, böra nedskivas med $(\frac{2}{26} \times 7,600)$ i runt tal 600 kronor, eller — för att utjämna återstående skuldbeloppet till 7,000 kronor — 609 kronor 92 öre.

Underofficerskåren vid *Norrlands artilleriregemente* komme att minskas från 57 till 25 medlemmar, varför dess återstående skuld till privat långgivare, 3,450 kronor, syntes böra nedbringas med $(\frac{32}{57} \times 3,450)$ i runt tal 1,900 kronor, vilket belopp torde böra extra anvisas.

Officerskåren vid nuvarande *Gotlands infanteriregemente* komme att minskas från förutvarande 52 till 21 medlemmar, varför dess återstående skuld till gemensamma fonden, 3,507 kronor 29 öre, borde nedskrivs med ($\frac{21}{52} \times 3,500$) 2,085 kronor, eller — för att utjämna återstående skuldbeloppet till 1,400 kronor — 2,107 kronor 29 öre.

Officerskåren vid *Gotlands artillerikår* komme att minskas från förutvarande 21 till 18 medlemmar. På grund härav borde dess återstående skuld till gemensamma fonden, 4,578 kronor 15 öre, nedskrivs med ($\frac{3}{21} \times 4,600$) 657 kronor, eller — för utjämning av återstående skuldbeloppet till 3,900 kronor — 678 kronor 15 öre.

Officerskåren vid *Bodens artilleriregemente* komme att minskas från förutvarande 46 till 41 medlemmar. Återstoden av dess skuld till gemensamma fonden, 2,845 kronor 77 öre, borde således nedskrivs med $\frac{5}{46} \times 2,850$ kronor, eller — för utjämning av återstående skuldbeloppet till 2,500 kronor — 345 kronor 77 öre.

Beträffande slutligen officerskåren vid *Bodens ingenjörkår* torde för uppskattning av dess minskning från förutvarande medlemsantal kunna beräknas samma procenttal som i fråga om Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren, eller 21 %. Då officerskårens återstående skuld till gemensamma fonden utgjorde 1,217 kronor 70 öre, syntes en nedskrivning därav böra göras med ($1,220 \times 21\%$) 256 kronor, eller — för utjämning av återstående skuldbeloppet till 950 kronor — 267 kronor 70 öre.

På grund av det ovan anförda syntes således av nedannämnda kårers återstående skulder till gemensamma fonden böra avskrivs följande belopp:

officerskåren vid	Karlskrona grenadjärregementet	kronor	2,019: 45
»	» Kronobergs regemente	»	3,082: 66
»	» Norra skånska infanteriregementet	»	2,409: 54
»	» Vendes artilleriregemente	»	3,226: 10
»	» Andra livgrenadjärregementet	»	11,389: 75
»	» Jönköpings regemente	»	9,460: 12
»	» Kalmar regemente	»	34,000: —
»	» Smålands artilleriregemente	»	5,071: 58
»	» Östgöta trängkår	»	4,439: 14
»	» Västgöta regemente	»	2,688: 19
»	» Skaraborgs regemente	»	2,015: 59
»	» Södermanlands regemente	»	1,736: 77
»	» Svea ingenjörkår	»	492: 38
»	» Upplands infanteriregemente	»	2,322: 06
»	» Västmanlands trängkår	»	1,624: 32
»	» Västernorrlands regemente	»	4,535: 98
»	» Norrlands dragonregemente	»	609: 92
»	» Gotlands infanteriregemente	»	2,107: 29
»	» Gotlands artillerikår	»	678: 15
»	» Bodens artilleriregemente	»	345: 77
»	» Bodens ingenjörkår	»	267: 70

eller tillhopa kronor 94,522: 46

Därjämte borde för avbetalning av nedannämnda kårers skulder understöd lämnas med följande belopp:

officerskåren	vid Kronobergs regemente	kronor	1,350: —
underofficerskåren	» Norra skånska infanteriregementet	»	500: —
»	» Andra livgrenadjärregementet	»	5,700: —

officerskåren	vid	Kalmar regemente	kronor	4,200: —
»	»	Västgöta regemente	»	13,944: 72
»	»	Älvsborgs regemente	»	3,050: —
»	»	Bohusläns regemente	»	8,650: —
underofficerskåren	»	»	»	1,000: —
officerskåren	»	Södermanlands regemente	»	915: —
underofficerskåren	»	»	»	1,050: —
officerskåren	»	Fälttelegrafkåren	»	125: —
»	»	Dalregementet	»	3,080: —
underofficerskåren	»	»	»	700: —
»	»	Norrlands artilleriregemente	»	1,900: —
				eller tillhopa kronor 46,164: 72

Såsom villkor för statens avskrivande eller gäldande till fullo av de skulder, som påvilade kårer vid truppförband, som skulle indragas eller sammanslås med andra på dessa senares förlägningsort, syntes böra föreskrivas, att i mässbyggnaderna befintliga möbler, inventarier, parkettgolv och annan inredning m. m. skulle tillfalla statsverket.

Å en del av de ovan angivna skuldbeloppen torde sedan årsskiftet 1926—1927 hava inträtt ändringar till följd av under år 1927 gjorda amorteringar o. d. eller genom upplupna, oguldna räntor. Beträffande de skulder, som enligt ovan lämnade förslag skulle till fullo avskrivas eller helt ersättas genom extra anvisningar, torde i fråga om lån från gemensamma fonden statskontoret kunna bringa de till avskrivning föreslagna beloppen till överensstämmelse med de verkliga skulderna. I fråga om de belopp, som enligt förslaget skulle anvisas till vissa kårer såsom fullständig ersättning för skulder i banker och enskilda kassor m. fl., torde dessa belopp böra anvisas »högst» och vederbörlig kår anmodas återleverera det belopp, som ej åtgått till skuldens fulla täckande.

Vidkommande vederbörliga kårers lån från gemensamma fonden tillåte sig vidare departementen ifrågasätta, huruvida icke Kungl. Maj:t skulle finna skäligt medgiva, att under avvaktan på riksdagens beslut över förevarande framställning det måtte tillsvidare få anstå med erläggande av amorterings- och räntebelopp å ifrågavarande lån.

Slutligen ville departementen i frågan om, med vilka medel ovan anmälda kostnader borde bestridas, hänvisa till departementens utlåtande den 19 april 1927 med förslag till bestämmelser angående disponerandet av fonden »lantförsvarets fonderade arrendemedel». I detta utlåtande hade departementen föreslagit, att nämnda fond skulle användas bland annat till nu ifrågavarande ändamål. I enlighet därmed hemställde departementen således, att medel till ovan angivna låns avskrivning och nedskrivning eller till understöd för gäldande av sådana skulder måtte få med högst (94,522: 46 + 46,164: 72) 140,687 kronor 18 öre bestridas från fonden »lantförsvarets fonderade arrendemedel», vilken därtill lämnade tillgång.

Enär nämnda fond icke finge anlitas utan riksdagens medgivande, torde, därest Kungl. Maj:t skulle godkänna förut anförda förslag, äskande i ärendet böra avgivas till 1928 års riksdag.

I häröver den 3 augusti 1927 avgivet yttrande har statskontoret anført följande.

I likhet med vad arméförvaltningens fortifikations- och civila departement i utlåtande i ärendet den 7 juni 1927 framhållit, ansåge även statskontoret, att genomförandet av 1925 års härordningsbeslut och de därav uppkommande förändrade förhållandena för en stor del av truppförbanden skäligen borde för-

anleda till efterskänkande helt eller delvis av återbetalningsskyldigheten för flertalet av de lån, som efter Kungl. Maj:ts medgivande utlämnats till officers- och underofficerskårer från den av statskontoret förvaltade s. k. gemensamma fonden, under förutsättning givetvis att fonden hölles skadeslös för de sålunda efterskänkta beloppen. De riktlinjer, departementen angivit för en sådan avskrivning eller reducering av lånebeloppen, funne statskontoret lämpligen böra kunna följas. Att de kårer, som skulle helt indragas, bleve befriade från dem påvilande skuldbördor på grund av dylika lån, kunde statskontoret icke finna annat än riktigt. I de fall, då vederbörande kårers numerär genom det nya härordningsbeslutet reducerats, syntes en nedskrivning av lånebeloppen efter den beräkningsgrund, departementen föreslagit, lämpligen kunna ske. Mot vad departementen i förevarande avseende framhållit i fråga om de truppförband, som skulle sammanslås med andra, hade statskontoret icke någon erinran att göra. Statskontoret anslöte sig jämväl till den av arméförvaltningen uttalade uppfattningen beträffande de framställningar, som från vissa kårer gjorts, att statsverket såsom vederlag för lån från gemensamma fonden skulle övertaga kårerna tillhöriga möbler och andra inventarier m. m. Statskontoret hade redan tidigare, i ett utlåtande den 29 mars 1926 på en av Andra livgrenadjärregementet gjord framställning i sådant syfte uttalat, att ämbetsverket icke ansåge en sådan överlåtelse på statsverket lämplig.

Efter tiden för arméförvaltningens hemställan om avskrivning eller reducering av återstående lånebelopp från gemensamma fonden hade dessa i ett stort antal fall förändrats genom verkställda amorteringar. Statskontoret närslöte därför en uppgift å de skulder, i vilka kårerna den 1 augusti 1927 häftade till fonden.

Vidkommande de lån, som av officers- och underofficerskårer upptagits hos enskilda bankinrättningar, enskilda lägerkassor och pensionskassor eller privata långivare, ville statskontoret på grund av de uppkomna förändrade förhållandena icke motsätta sig, att understöd lämnades kårerna för gäldandet jämväl av dessa lån, på sätt och under villkor som arméförvaltningen föreslagit.

I fråga om med vilka medel kostnaderna till lånens avskrivning och nedskrivning eller till understöd för gäldande av sådana skulder skulle bestridas, hade arméförvaltningen hänvisat till den av statskontoret förvaltade fonden »lantförsvarets fonderade arrendemedel».

Beträffande uppkomsten av nämnda fond kunde erinras, att Kungl. Maj:t jämlikt brev den 11 juni 1926 förordnat, att kapitalbehållningen å fjärde huvudtitelns arrende-, jordskylds- och tomtöresmedel vid utgången av budgetåret 1925—1926 skulle överföras till förvaltning av statskontoret såsom en särskild fond, avsedd att disponeras för utlämnande av lån för de enskilda lägerkassornas vid truppförbanden verksamhet eller annat likartat ändamål.

Sedan Kungl. Maj:t genom berörda brev anbefallt arméförvaltningens fortifikations- och civila departement att avgiva förslag till bestämmelser rörande den avsedda dispositionen av fonden, hade departementen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 april 1927, varöver statskontoret efter remiss avgivit utlåtande, ifrågasatt, att fonden borde i första rummet få tagas i anspråk för gäldande av de kostnader, som en befrielse från skyldigheten att återbetala de lån, om vilka i förevarande ärende vore fråga, skulle komma att åsamka statsverket.

Statskontoret ville meddela, att fondens behållning vid utgången av nästlidna budgetår utgjort 563,210 kronor 92 öre. I detta belopp inginge en kontant behållning av 213,933 kronor 53 öre, innestående å statsverkets giroräkning, utlånta medel 333,000 kronor samt räntefordringar 16,277 kronor 39 öre.

I ett samma dag avgivet utlåtande hade statskontoret tillstyrkt en utav Föreningen faktoribostäder u. p. a. i Eskilstuna gjord framställning om avskrivning av ett från ifrågasvarande arrendemedel till föreningen utlämnat lån å

300,000 kronor. Vunne denna hemställan bifall, komme fonden att minskas med nyssberörda kapitalbelopp 300,000 kronor, vartill komme vid senaste budgetårs slut upplupna, oguldna räntor 15,854 kronor 89 öre.

Då även efter den minskning, fonden skulle komma att lida genom avskrivningen av nyssnämnda skuldbelopp, de fonderade arrendemedlen försloge för de utgifter, som nu ifrågasattes, och ett överskott dessutom uppstode, samt ur annan synpunkt något hinder att medlen toges i anspråk för ändamålet icke kunde anses föreligga, ville statskontoret för sin del hemställa, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande, att fondens medel finge komma till användning på angivet sätt.

I likhet med arméförvaltningen funne statskontoret skäligt, att i avvaktan på riksdagens beslut beträffande lånen från gemensamma fonden, anstånd medgäves med erläggande av amorterings- och räntebelopp å dessa lån.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 juni 1927 har *chefen för Skaraborgs regemente* hemställt, att underofficerskåren vid regementet måtte tillerkännas ett belopp av 1,060 kronor, motsvarande värdet av vissa möbler och inventarier, som kåren för egna medel anskaffat för underofficersmässens möblering och sedermera utan ersättning överlåtit till kronan.

Sedan *arméförvaltningens intendentsdepartement* den 28 juni 1927 yttrat sig i ärendet och därvid tillstyrkt regementschefens förevarande framställning, har *arméförvaltningens civila departement* uti i ärendet avgivet utlåtande den 6 september samma år anfört följande.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 juni 1927 hade arméförvaltningens fortifikations- och civila departement framlagt förslag om befrielse för en del officers- och underofficerskårer från skyldighet att helt eller delvis återbetala vissa lån i statskontoret eller hos andra långgivare. Vid avgivandet av detta förslag hade icke från underofficerskåren vid Skaraborgs regemente till departementen anmälts något lån, från vilket önskades befrielse. Enär numera upplysts, att ifrågavarande kår ännu stode i skuld för ett till största delen oguldet lån för inventarieanskaffning, hade departementet från regementschefen införskaffat närmare uppgift därom. Av denna uppgift framginge, att lånet, som för erforderlig mässinredning upptagits i regementets enskilda pensionskassa mot revers och borgen, för närvarande utgjorde 525 kronor. Med tillämpande av den beräkningsgrund, som använts i arméförvaltningens fortifikations- och civila departements förut omfördälda förslag till av- eller nedskrivning av lån, upptagna av officers- eller underofficerskårer vid vissa kvarstående truppförband, skulle med hänsyn till ifrågavarande underofficerskårs minskade medlemsantal — från 52 till 33 medlemmar — ovannämnda skuld böra minskas med ($\frac{19}{52} \times 525$) i runt tal 200 kronor, vilket belopp borde till underofficerskåren utbetalas från de under statskontorets förvaltning stående »lantförsvarets fonderade arrendemedel». I enlighet härmed och, därest Kungl. Maj:t icke skulle finna skäligt besluta enligt intendentsdepartementets förslag, finge civila departementet föreslå, att Kungl. Maj:t måtte åt underofficerskåren anvisa ett belopp av 200 kronor från »lantförsvarets fonderade arrendemedel» för att sätta kåren i tillfälle att göra motsvarande avbetalning å det för inventarieanskaffningen upptagna lånet.

Uti sin skrivelse den 31 augusti 1927 rörande lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1928—1929 har *arméförvaltningen* vidare, bland annat, gjort framställning angående inlösen av Kalmar regementes officerskårs mässbyggnader i Eksjö jämte därtill hörande tomtområde samt därvid anfört följande.

Genom brev den 9 september 1916 hade Kungl. Maj:t på framställning av Kalmar regementets officerskår medgivit, *dels* att den till officersmäss i kanslihuset vid regementets då under uppförande varande kasernetablissemang avsedda våningen finge vid byggnadens uppförande uteslutas och att till officerskåren såsom bidrag för bestridande av kostnader för flyttning till Eksjö av kårens mässbyggnad vid Hultsfred finge, sedan flyttningen verkställdt, dock tidigast den 1 oktober 1918, utbetalas ett belopp av 22,000 kronor, till vilket belopp det för kanslihusets minskning med mässvåningen inbesparade beloppet approximativt beräknats, *dels ock* att förmånen av fritt ljus, bränsle och vatten i samma utsträckning, som tillkomme andra regementens officerskårer, finge beredas Kalmar regementets officerskår även i dess egen mäss, därest erforderliga lednings- och installationsarbeten utfördes på kårens bekostnad och på ett för kronan betryggande sätt, allt under villkor *att* den genom officerskårens försorg från Hultsfred flyttade byggnaden vid mobilisering eller motsvarande förhållanden finge disponeras av kronan, *att* vid regementet tjänstgörande officerare med vederlikar, reservofficerare m. fl., som ej vore delägare i officerskassan, finge använda den flyttade byggnadens lokaler på samma sätt, som om byggnaden tillhört kronan, *att* det nuvarande mässutrymmet ej finge minskas, *att* byggnaden utan kostnad för kronan fullständigt vinterbonades, *att* omsorgsfullt underhåll av byggnaden garanterades, *att* byggnaden ej finge försäljas eller uthyras utan Kungl. Maj:ts tillstånd, *samt att* byggnaden hölles brandförsäkrad uti försäkringsanstalt, som av arméförvaltningens fortifikationsdepartement godkändes, till belopp, som nämnda departement ägde bestämma.

Sedan i anledning härav i en den 9 oktober 1916 dagtecknad förbindelse samtliga dåvarande officerare vid Kalmar regemente förbundit sig att till alla delar fullgöra de i ovan nämnda brev föreskrivna villkor samt flyttningen av mässbyggnaden fullbordats, hade genom regementets kassaförvaltning den 1 april 1921 till officerskåren utbetalts det av Kungl. Maj:t till flyttningen medgivna bidraget, 22,000 kronor.

För att hindra eventuell preskription av berörda förbindelse, vilken den 9 oktober 1926 skulle bliva tio år gammal, hade arméförvaltningens fortifikationsdepartement i skrivelse den 29 maj 1926 anmodat chefen för Kalmar regemente att till departementet insända ny förbindelse från officerskåren å uppfyllandet av de av densamma åtagna förbindelserna i fråga om dess till Eksjö inflyttade officersmäss. Till svar härå hade emellertid regementschefen i skrivelse den 28 juni samma år meddelat departementet, att, då Kalmar regemente enligt 1925 års härordning skulle upphöra, något förnyat åtagande i enlighet med den av regementets officerare den 9 oktober 1916 utfärdade förbindelsen icke kunde åstadkommas av regementets officerskår i dess helhet. I anledning härav hade under augusti och september månader 1926 samtliga då levande officerare, som undertecknat förbindelsen i fråga, med undantag av två, som icke kunnat anträffas, genom departementets försorg erinrats om de av dem i förbindelsen åtagna förpliktelseerna.

I en till fortifikationsdepartementet insänd, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 17 juni 1927 hade sedermera regementschefen anfört i huvudsak följande.

Flyttningen av ifrågavarande byggnad, vilken bestode av mässbyggnad och två bostadshus, hade ägt rum under åren 1920—1921 och betingat en totalkostnad av 160,000 kronor. Byggnadskomplexet jämte tomt vore för närvarande taxerat till 120,000 kronor. För gäldandet av förenämnda kostnader hade officerskåren förutom det av Kungl. Maj:t genom brevet den 9 september 1916 beviljade bidraget till flyttningen, 22,000 kronor, dels av egna medel tillsläppt 83,000 kronor, dels ock därutöver åsamkat sig en skuld av 55,000 kronor, vilken kåren numera enligt medgivande i kungl. brev den 26 mars 1926

hade som lån placerad hos statskontoret mot säkerhet av inteckningar i fastigheten i fråga.

På grund av 1925 års härorganisation komme emellertid Kalmar regemente och dess officerskår att med utgången av år 1927 upphöra att finnas till, i följd varav, bland annat, officerskårens åtagande enligt dess förbindelse den 9 oktober 1916 att tillhandahålla mässlokaler komme att upphöra att gälla. För det regemente, Jönköpings-Kalmar regemente, som vore avsett att från och med den 1 januari 1928 förläggas till infanterietablissemanget i Eksjö, finnes sålunda icke några mässlokaler för officerskåren, då på grund av kungl. brevet den 9 september 1916 inom kasernetablissemanget inga sådana lokaler blivit anordnade. Enär det emellertid syntes nödvändigt, att mässfrågan för det nya regementet bleve ordnad samt det ur alla synpunkter syntes regementschefen lämpligt och önskvärt, att Kalmar regementes officerskårs nuvarande mässbyggnader komme att användas som mässlokaler även för det nya regementet, hade regementschefen inhämtat yttrande i ärendet från officerskassans delägare, som därvid förklarar sig icke hava något att erinra emot att byggnaderna inlöstes av kronan, under förutsättning att därigenom officerskassans delägare erhöles någon ersättning *dels* för de merkostnader, som åsamkats densamma genom dröjsmålet med regementets förflyttning från Hultsfred, ett förhållande, varigenom flyttningen av mässbyggnaderna måst ske under den allra dyraste kristiden, *dels ock* för de rena förluster, som vore en följd av 1925 års härorganisation, varigenom Kalmar regementes officerskår komme att upphöra att finnas till och sålunda ändamålet med hela byggnadsföretaget borteliminerats.

Officerskårens skulder utgjorde för närvarande förutom lånet å 55,000 kronor till statskontoret en år 1918 åtagen pension å 600 kronor till en nu 63-årig trotjänarinna samt en mindre skuld å 2,570 kronor.

På tillfrågan, mot vilken ersättning officerskåren kunde vilja erbjuda kronan att inlösa mässbyggnaderna, hade regementschefen i skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement meddelat, att, då byggnaderna jämte därtill hörande tomt enligt ett av byggmästaren I. Abrahamsson i Eksjö den 23 oktober 1926 upprättat värderingsinstrument värderats till 108,900 kronor, officerskåren uttalat som sitt önskemål, att mässbyggnaderna måtte inlösas med nämnda belopp, minskat med kronans bidrag till flyttningskostnaderna, 22,000 kronor, eller således med 86,900 kronor.

Enligt berörda värderingsinstrument hade ifrågavarande fastighet uppskattats sålunda:

1:o) Tomten 5,800 kvadratmeter	kronor	17,400: —
2:o) Mässbyggnad av timmer, utvändigt brädfodrad och under tak av plåt, 23.7 meter lång och 20 meter bred, i en våning, innehållande festsal, sällskapsrum, bibliotek, hall, kök, skafferier, serveringsrum, toilettrum och w.-c., källare under byggnaden inredd till pannrum och kolrum för centraluppvärmning, materialrum, mat- och förråds-källare ..	»	65,000: —
3:o) Flygelbyggnad av timmer, utvändigt brädfodrad och under tak av plåt, 13 meter lång och 8.6 meter bred, i en våning, innehållande 5 rum, hall och toilettrum; källare under hela byggnaden	»	14,000: —
4:o) Flygelbyggnad lika med föregående, innehållande 4 rum, hall och w.-c., utan källare	»	12,500: —
		<hr/>
	Summa kronor	108,900: —

Vid detta ärendes handläggning å fortifikationsdepartementets kasernbyrå hade chefen för nämnda byrå förklarar sig icke hava något att erinra mot förestående värdering, utan funnit densamma skälig.

Enligt från regementet under hand inhämtade upplysningar användes av rummen i flygelbyggnaderna två rum i den förra byggnaden till betjäningsrum och de övriga, vilka utgjordes av fem enkelrum och en dublett, till uthyrning åt ogifta officerare vid regementet, därvid hyresavgiften utginge med 50 kronor för dubletten och 25 kronor för enkelrum, allt för månad och inberäknat ersättning för bränsle och lyse. För närvarande vore endast dubletten och två av enkelrummen uthyrda.

Med anledning av vad regementschefen i ärendet anfört, ansåge arméförvaltningen, att, då Kalmar regemente enligt statsmakternas beslut skulle indragas och dess officerskår sålunda komme att upplösas samt det icke vore sannolikt, att officerskåren vid det nya regemente, som vore avsett att förläggas till Kalmar regementes nuvarande etablissemang i Eksjö, komme att vara villig att övertaga sistnämnda regementes officerskårs ovan nämnda mässbyggnader, det vore billigt, att kronan trädde emellan och inlöste byggnaderna, vilka för övrigt, då några mässlokaler icke funnes inredda vid etablissemang, vore behöfliga för det blivande nya infanteriregementet i Eksjö.

Beträffande därpå den av officerskåren begärda löseskillingen för byggnaderna ansåge arméförvaltningen, på grund av vad därom ovan blivit anfört, denna skälig och tillstyrkte förty antagandet av officerskårens erbjudande till kronan att inlösa desamma för 86,900 kronor.

Arméförvaltningen hemställde sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för inlösen av Kalmar regementes officerskårs mässbyggnader i Eksjö jämte därtill hörande tomt för budgetåret 1928—1929 bevilja ett extra reservationsanslag å 86.900 kronor.

I den 15 oktober 1927 avgivet utlåtande över arméförvaltningens berörda framställning har *statskontoret* anfört följande.

Statskontoret ville till en början erinra, att ämbetsverket i utlåtande den 3 augusti 1927 tillstyrkt ett av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement uppgjort förslag rörande befrielse för officers- och underofficerskårer vid arméns truppförband från skyldighet att helt eller delvis återbetala vissa till dem utlämnade lån. Beträffande officerskåren vid Kalmar regemente hade sistnämnda förslag innefattat, att kåren skulle med tillämpning av vissa allmänna, för samtliga kårer ensartade grunder erhålla nedskrivning å sitt lån hos gemensamma fonden i statskontoret från 55,000 kronor med 34,000 kronor till 21,000 kronor, ävensom att kåren såsom ersättning delvis för åtagen pensionsförbindelse gent emot en f. d. kassörska skulle erhålla ett belopp av 4,200 kronor.

Den nu av officerskåren gjorda framställningen avsåge, att kåren skulle till statsverket för ett belopp av 86,900 kronor försälja de mässbyggnader i Eksjö, vilka tillhörde kåren, jämte den kåren likaledes tillhöriga tomt, å vilken dessa vore uppförda. Försäljnings- eller inlösenbeloppet hade beräknats på så sätt, att från mässfastighetens uppskattade värde, 108,900 kronor, dragits ett belopp av 22,000 kronor, med vilket kronan tidigare bidragit till mässbyggnadernas uppförande.

Statskontoret ville vidare erinra om att ifrågavarande lån å 55,000 kronor lämnats kåren på grund av kungl. brev den 6 juni 1925 och den 26 mars 1926 under villkor bl. a., att det inom ifrågavarande fastighet erhållna mässutrymmet icke minskades, att byggnaden omsorgsfullt underhölls av kåren samt att byggnaden ej finge försäljas eller uthyras utan Kungl. Maj:ts tillstånd. Enligt hos statskontoret förvarad låneförbindelse skulle lånet avbetalas på så sätt, att å lånebeloppet årligen erlades 6 %, varav såsom ränta beräknades 5 % å oguldna kapitalbeloppet, och återstoden utgjorde avbetalning. Till säkerhet för nämnda

förbindelse hade avlämnats av officersskårens kassa utfärdade, i fastigheten in-tecknade reverser å tillhopa 55,000 kronor. Å lånet i fråga hade någon amorte-ring ännu icke verkställts.

Därest den av officersskåren nu gjorda framställningen rörande inlösen av ifrågavarande fastighet skulle vinna bifall, — något som givetvis icke borde ske, för den händelse den tidigare av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement gjorda hemställan godkändes — skulle kronan komma att ikläda sig skyldighet, att, sedan lånebeloppet å 55,000 kronor guldits, till kåren utbetala ett kontant belopp av 31,900 kronor. Detta belopp torde då komma att tillfalla nuvarande medlemmar av Kalmar regementes officerskår. Härigenom skulle otvivelaktigt denna officerskår försättas i en ekonomiskt betydligt för-månligare ställning än övriga jämförliga officerskårer, vilka endast till en del komme att erhålla nedskrivning å av dem hos statsverket upptagna lån. En dylik undantagsställning syntes statskontoret icke vara av omständigheterna motiverad och, i trots av att regementets officerskår gent emot kronan måhända finge anses intaga en starkare ställning än övriga officerskårer, som erhållit lån av statsmedel, innebära en viss orättvisa gent emot dessa. Det borde i detta sammanhang jämväl uppmärksammas, att officersskårens förfoganderätt över fastigheten genom bestämmelserna i ovan nämnda kungl. brev den 6 juni 1925 blivit i väsentliga punkter inskränkt, och att kronan bidragit till mässbyggnadens uppförande. Det ville därför synas statskontoret, som om med beaktande av nämnda synpunkter något inköp av fastigheten på av officersskåren angivna villkor icke borde ifrågakomma.

Då emellertid kronan vid andra truppförband ägde den byggnad, vari offi-cersskårens mässlokaler inrymts, och då behov föreläge av mässlokaler i Eksjö för Jönköpings-Kalmar regementes officerskår, skulle måhända kunna ifråga-sättas, att kronan, därest antagliga villkor uppställdes, jämväl förvärvade äganderätten till nämnda fastighet i Eksjö. Härigenom skulle ock vissa med övergången till den nya härordningen förknippade svårigheter lättare kunna övervinnas. Såsom ur kronans synpunkt antagliga villkor skulle då enligt stats-kontorets mening kunna uppställas, att kronan övertog fastigheten i fråga mot gäldande av de skulder, som Kalmar regementes officerskår för närvarande hade, och vilka enligt uppgift uppginge till något mer än (55,000 + 6,800 + 2,570) 64,000 kronor. Officersskåren borde dock i samband därmed förbinda sig att till Jönköpings-Kalmar regementes officerskår utan ersättning överlåta i fastigheten befintliga möbler och annan lösegendom, som nu tillhörde Kalmar regementes officerskår. Otvivelaktigt skulle dock även genom en överenskom-melse efter dessa grunder Kalmar regementes officerskår bliva gynnsammare behandlad än andra i förevarande hänseende jämställda kårer, varför icke heller detta förslag syntes i alla hänseenden tillfredsställande.

Om något inköp av fastigheten i fråga icke skedde, torde Kalmar regementes officerskår, som erhållit lagfart å omförmälda fastighet, visserligen icke kunna anses hava skyldighet att till det sammanslagna Jönköpings-Kalmar regemen-tes officerskår överlåta fastigheten. Då emellertid fastigheten avsetts för mäss-lokaler å ett i Eksjö stationerat infanteriregemente, syntes den omständigheten, att regementets namn förändrats, icke böra föranleda, att kronan frånginge sina anspråk på att för detta regemente disponera de nuvarande mässlokalerna, till vilka kronan bidragit både genom lån och kontant bidrag. Det förefölle stats-kontoret därför, som om vid nedskrivning av det redan för mässlokalernas an-ordnande lämnade lånet i enlighet med det av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement uppgjorda, av statskontoret tidigare tillstyrkta förslaget borde fästas det villkoret, att Kalmar regementes officerskår förbunde sig att genom särskild handling till Jönköpings-Kalmar regementes officerskår med äganderätt överlåta fastigheten i fråga jämte där befintlig lösegendom. För

medgivande till berörda nedskrivning i avseende å Kalmar regementes officerskår och för ifrågasatt avskrivning av det till Jönköpings regementes officerskår från gemensamma fonden utlämnade lånet å ursprungligen 12,000 kronor (återstående kapitalskuld den 1/1 1927 8,763 kronor 26 öre) torde därjämte böra uppställas den fordran, att ifrågavarande officerskårer, till den del desamma inginge i det sammanslagna Jönköpings-Kalmar regemente, skulle förbinda sig att övertaga den skuld, för vilken fastigheten efter lånets nedskrivning kunde komma att häfta, under förutsättning likväl att densamma överginge med äganderätt till officerskåren vid det sammanslagna regementet. Detta syntes statskontoret ingalunda vara en orimlig fordran, då, enligt vad som av handlingarna framginge, genom fastighetens användning som uthyrningsobjekt vissa inkomster vore förenade med densamma.

I anledning av vad statskontoret sålunda anfört hava *arméförvaltningens fortifikations- och civila departement* uti förnyat utlåtande i ärendet den 23 november 1927 efter chefens för Kalmar regemente hörande anfört följande.

Med hänsyn till vad statskontoret i ärendet anfört ansåge sig departementen icke böra vidhålla sin i arméförvaltningens skrivelse den 31 augusti 1927 intagna ståndpunkt, utan ville för sin del, under framhållande av fördelen därav för alla parter, att de nuvarande mässlokaler kunde bibehållas även för det nya regementet, Jönköpings-Kalmar regemente, förorda det av statskontoret ifrågasatta förra alternativet, enligt vilket kronan skulle övertaga den fastighet, varå ifrågavarande mässbyggnader vore uppförda, mot gäldande av de skulder, som Kalmar regementes officerskår för närvarande hade och vilka uppginge till något mer än 64,000 kronor, på villkor att officerskåren till Jönköpings-Kalmar regementes officerskår och utan ersättning överläte i fastigheten befintliga möbler och annan lös egendom, som nu tillhörde Kalmar regementes officerskår, dock med den ändring, att det enligt departementens åsikt borde överlåtas åt Kalmar regementes nuvarande officerskår att välja, om den ville med äganderätt till kronan överlåta mässbyggnaderna och samtliga inventarier eller ville till kronan överlåta endast fastigheten, men inventarierna till officerskåren vid Jönköpings-Kalmar regemente eller slutligen ville till nämnda officerskår överlåta såväl fastighet som inventarier, i detta fall med förbehåll, att fastighet och inventarier ej finge försäljas samt att, därest fastigheten ej längre erfordrades såsom mässlokal för ett till Eksjö förlagt infanteriregemente, den skulle med samtliga inventarier utan ersättning överlämnas till kronan med full äganderätt. Vid bifall till detta förslag förfölle givetvis departementens i skrivelse den 7 juni 1927 gjorda hemställan om beviljande av anslag för nedskrivning av Kalmar regementes officerskårs skuld till statskontoret och för betalning av viss del av kårens skulder i övrigt.

Vidkommande statskontorets såsom andra alternativ avgivna förslag till mässfrågans ordnande, ansåge departementen, att någon lösning av frågan enligt detta alternativ ej kunde vinnas. Det finge nämligen anses utslutet, att officerskåren vid det blivande nya regementet, med undantag möjligen för de officerare därav, som erhållit transport från Kalmar regemente, komme att vara villig att för att komma i åtnjutande av förmånen att disponera egen officersmäss dels omedelbart ikläda sig en skuld å 21,000 kronor, dels ock sedermera betala årliga underhållskostnader och skatter för mässbyggnaderna. Med anledning härav och då officerskåren icke utan fri vilja torde kunna tvingas att åtaga sig förpliktelse härutinnan, ansåge departementen statskontorets förvarande alternativ böra lämnas helt å sido.

Departements-
chefen.

Om man bortser från förhållandena vid förutvarande Kalmar regemente, innebär arméförvaltningens fortifikations- och civila departements av statskontoret tillstyrkta förslag,

1) att officers- och underofficerskårerna vid de truppförband, som blivit indragna eller sammanslagna med andra truppförband å dessa senares förläggningssorter, skola få sina skulder helt och hållet avskrivna eller guldna av staten;

2) att officers- och underofficerskårerna vid de truppförband, som fortfarande skola kvarbliva å sina förläggningssorter men vilkas befälskader minskats, skola få sina skulder delvis avskrivna eller guldna av staten; samt

3) att officers- och underofficerskårerna vid sådana truppförband, som varken indragits, flyttats eller till sin befälskader minskats, icke böra beviljas någon avskrivning å eller befrielse från dem påvilande skuldbördor.

Till den första gruppen hava fortifikations- och civila departementen hänfört Karlskrona grenadjärregemente, Västgöta och Jönköpings regementen, Smålands artilleriregemente, Östgöta trängkår samt Västmanlands trängkår.

Av särskilda skäl hava departementen dessutom ansett, att även Västernorrlands regementes officerskår borde komma i åtnjutande av samma förmån som officers- och underofficerskårerna vid de i denna grupp upptagna truppförbanden.

Till den andra gruppen hava hänförts — förutom Kalmar regemente, beträffande vilket dock sedermera avgivits särskilt förslag — Andra livgrenadjärregementet, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands och Kronobergs regementen, Dalregementet, Älvsborgs och Bohusläns regementen, Norra skånska infanteriregementet, Gotlands infanteriregemente, Norrlands dragonregemente, Vendes och Norrlands artilleriregementen, Gotlands artillerikår, Bodens artilleriregemente, Svea ingenjörkår, Fälttelegrafkåren och Bodens ingenjörkår.

I fråga om flertalet av de nu nämnda truppförbanden hava departementen föreslagit, att nedskrivningen av skulderna skulle göras proportionell mot den minskning, som respektive truppförbands stater, i vad angår officerare, underofficerare och likställda, undergått.

För Andra livgrenadjärregementet och Bohusläns regemente har emellertid nedskrivningen ansetts böra sättas i relation till det antal medlemmar av de förutvarande officers- och underofficerskårerna därstädes, som genomsnittligt taget kunde beräknas komma att kvarstå vid regementena i fråga efter sammanslagningen med Första livgrenadjärregementet respektive Västgöta regemente.

I avseende å officerskårernas vid de särskilda ingenjörkårerna skulder har nedskrivningen ansetts böra ske i förhållande till minskningen av antalet officerare och likställda vid fortifikationen i dess helhet.

Till den tredje gruppen slutligen hava av de i ärendet ifrågakomna truppförbanden hänförts Livregementets husarer och Göta trängkår.

I huvudsak finner jag mig kunna lämna min anslutning till de av myndigheterna förordade riktlinjerna för den reglering av vissa officers- och under-

officerskårers skuldförbindelser m. m., som genomförandet av 1925 års härordningsbeslut ansetts böra påkalla.

På några punkter synas dock vissa jämkningar böra göras i myndigheternas förslag.

Till en början gäller detta beträffande de lån, som påvåla officers- och underofficerskårerna vid Andra livgrenadjärregementet och Bohusläns regemente. Några bärande skäl för att i fråga om nedskrivningen respektive gäldandet delvis av dessa lån tillämpa en annan och för kårerna i fråga gynnsammare beräkningsgrund än den, som skulle komma till användning i avseende å officers- och underofficerskårerna vid de övriga truppförband, som hänförts till den här förut omförmälda andra gruppen, torde icke förefinnas. Även i dessa fall synes nedskrivningen därför böra göras proportionell mot den minskning, som respektive kårer enligt vederbörliga stater undergått. Då vid ifrågavarande regementen medlemsantalet minskats vid officerskårerna från 55 till 43 och vid underofficerskårerna från 52 till 33, böra således i enlighet härmed skuldbeloppen för envar av de båda officerskårerna minskas med $\frac{12}{55}$ och för envar av de båda underofficerskårerna med $\frac{10}{52}$.

Såsom förut nämnts, hava arméförvaltningens fortifikations- och civila departement föreslagit, att nedskrivningen av de skulder, som påvåla officerskårerna vid vissa ingenjörkårer, måtte ske i förhållande till den minskning, som antalet officerare och likställda vid fortifikationen i dess helhet undergått. Skälet härtill synes hava varit, att officerarna vid fortifikationen, vilka endast för viss tid placeras på de särskilda ingenjörkårerna, icke kunna sägas vara knutna till sina respektive kårer på samma sätt som officerarna vid andra truppförband, och att fortifikationens officerare därför borde behandlas såsom en enda enhet. Emellertid bildar varje ingenjörkårs officerskår i ekonomiskt hänseende en enhet för sig med egen kassa, till vilken de vid kåren placerade officerarna erlägga avgifter, som kunna vara olika vid olika kårer. De lån, vilkas nedskrivning nu ifrågasatts, hava icke heller utlämnats till officerskåren vid fortifikationen i dess helhet utan till de särskilda förbandens officerskårer. Under sådana förhållanden synes det vara riktigast att även vid nedskrivningen av dessa lån tillämpa samma grunder, som i det föregående föreslagits för nedskrivningen av de lån, som påvåla officers- och underofficerskårerna vid övriga i grupp 2) här ovan upptagna truppförband. Då, enligt vad jag inhämtat, antalet officerare och likställda med placering å de olika truppförbanden den 1 januari 1925 respektive den 1 januari 1928 uppgått till vid Svea ingenjörkår 40 respektive 34, vid Fälttelegrafkåren 34 respektive 31 och vid Bodens ingenjörkår 21 respektive 20, synes nedskrivningen av officerskårens vid dessa truppförband lån böra ske med $\frac{6}{40}$ vid Svea ingenjörkår, $\frac{3}{34}$ vid Fälttelegrafkåren och $\frac{1}{21}$ vid Bodens ingenjörkår.

Enligt föreliggande förslag skulle Östgöta trängkår hänföras till den grupp av truppförband, vilkas befälskårer borde få sina skulder helt avskrivna. Visserligen har Östgöta trängkår till namnet upphört i och med genomförandet av 1925 års härordningsbeslut, enligt vilket densamma blivit sammanslagen med Svea trängkår till ett förband med den sistnämnda kårens namn; men denna

omständighet synes dock knappast med fog kunna åberopas såsom skäl för en dylik skuldavskrivning. Att märka är nämligen, att en stor del av Östgöta trängkårs officerare ingått i det nya förbandet, som är förlagt till trängkårs-etablissemang i Linköping. De bliva sålunda även i fortsättningen i tillfälle att utnyttja de mässlokaler, för vars möblering m. m. officerskårens lån erhållits. För nämnda officerares vidkommande synes därför någon skuldavskrivning icke vara påkallad. Med hänsyn till att även de officerare, som från annat håll överförts till trängkåren i Linköping, bliva delaktiga av de förmåner, som de inredda mässlokalerna erbjuda, torde det ingalunda vara obilligt att fordra, att dessa officerare även i likhet med sina nyssnämnda kamrater ikläda sig betalningsansvar för de skulder, som ådragits för den gemensamma mässens inredande. Då den nya härordningens genomförande icke medfört någon minskning i det antal officerare, som skola vara placerade vid trängkåren i Linköping, kan av sådan anledning knappast någon försämring sägas hava inträtt i fråga om officerskårens möjlighet att svara för de skuldförbindelser, som inredningen av officersmässen därstädes medfört. Med hänsyn här till finner jag mig icke kunna tillstyrka vare sig avskrivning eller minskning av det lån, som påvilar officerskåren vid ifrågavarande trängkår.

Vad slutligen angår förutvarande Kalmar regementes officerskårs skulder, ansluter jag mig till det av statskontoret i dess utlåtande i ämnet den 15 oktober 1927 alternativt framlagda förslaget, att kårens samtliga skulder, uppgående till något mer än 64,000 kronor, gäldas av statsmedel, mot det att kåren till kronan överlåter sin i Eksjö belägna fastighet med därå befintliga mässbyggnader m. m. Vidkommande i fastigheten befintliga, officerskåren tillhörande möbler och annan lösegendom, torde dessa i samband härmed böra utan ersättning överlåtas antingen till kronan eller till Jönköpings-Kalmar regementes officerskår.

Såsom villkor för avskrivandet eller gäldandet till fullo av de skulder, som påvila kårer vid sådana truppförband, vilka skola indragas eller sammanslås med andra på dessa senares förläggningsorter, torde, i enlighet med vad fortifikations- och civila departementen föreslagit, böra föreskrivas, att i mässlokalerna befintliga möbler och inventarier m. m. skola tillfalla statsverket.

Huruvida undantag från skyldigheten att till kronan överlåta inventarier må göras beträffande tavlor och andra konstföremål m. m., torde böra få ankomma på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

I sådana fall, då inventarierna redan helt eller delvis försålts eller på annat sätt avhänts, synas därvid influtna medel i första hand böra användas för minskning av vederbörande kårs skuldbelopp.

Efter det den av arméförvaltningens fortifikations- och civila departement verkställda utredningen ägt rum, hava av olika anledningar vissa ändringar inträtt i avseende å skuldbeloppens storlek. Genom brev den 17 september 1927 har Kungl. Maj:t medgivit, att med erläggande av ränta och amortering å officerskårernas ifrågavarande lån från gemensamma fonden finge anstå tills vidare, intill dess frågan om efterskänkande helt eller delvis av återbetalnings-skyldigheten å samma lån blivit slutligt prövat. Enligt av statskontoret

lämnad uppgift uppgingo de återstående lånebeloppen hos gemensamma fonden den 1 augusti 1927 till omkring 170,000 kronor. Med tillämpning av de principer för lånens av- eller nedskrivning, som av mig förordats, skulle nämnda belopp av- eller nedskrivnas med omkring 100,000 kronor. För gäldandet i avsedd omfattning av vissa kårers skulder hos andra långivare än kronan erfordras ett belopp av omkring 45,000 kronor. Före skuldregleringens genomförande böra vederbörande myndigheter givetvis åläggas att inkomma med erforderliga uppgifter för ersättningsbeloppens slutliga fastställande.

Beträffande frågan om vilka medel, som skola användas för bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande skuldregleringar, ansluter jag mig till fortifikations- och civila departementens av statskontoret tillstyrkta förslag om utverkande av riksdagens medgivande till att för ändamålet erforderligt belopp må få utgå av den av statskontoret förvaltade fonden »lantförsvarets fonderade arrendemedel». Enligt vad statskontoret i sitt förenämnda utlåtande den 3 augusti 1927 meddelat, utgjorde nämnda fonds behållning vid utgången av budgetåret 1926—1927 563,210 kronor 92 öre. I proposition (nr 49) till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att föreningen Faktoribostädernas u. p. a. skuld till fonden å 300,000 kronor jämte ränta måtte avskrivnas. Därest det i nämnda proposition framlagda förslaget vinner riksdagens bifall, kommer fondens kapitalbehållning att minskas med omkring 316,000 kronor till omkring 247,000 kronor, vilket belopp väl förslår för de utgifter, varom här är fråga.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att återstående belopp av förut omförmälda, till vissa officerskårer utlämnade lån från den under statskontorets förvaltning stående s. k. gemensamma fonden må i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående angivna grunder helt eller delvis avskrivnas,

att övriga här förut omförmälda, vissa officers- och underofficerskårer påvilande skulder m. m. må, likaledes i huvudsaklig överensstämmelse med nyssnämnda grunder, helt eller delvis gäldas av statsmedel, samt

att härav föranledda kostnader såväl för ersättande av de belopp, varmed avskrivning skett å gemensamma fondens fordringar, som i övrigt må bestridas av den av statskontoret förvaltade fonden »lantförsvarets fonderade arrendemedel».

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.